

Inuolucrum cor-
dis situs.

Inuolucrum cor-
dis substantia.

Superficies
et nexus in-
uolucrum.

Quibus natis
ac nervis inu-
olucrum impli-
ceatur.

Inuolucrum in-
tus, et constru-
ctionis ratio.

Quis modi a-
qua in inuolu-
cro obserue-
tur.

dam efformans. Ceterum reliquum inuolucrum corpus nihil prorsus transmittens conti-
nuum est, & sibi undecumque, præterquam in forma, quæ ex basi, uti diximus, in obtusum mu-
cronem tendit, respondens. Basis hæc summo apice paulo altius quintæ thoracis uertebra cor-
pore locatur, huic non penitus, sed duntaxat regione incumbens. Basis enim media est inter
pectoris os & quartam quintamque thoracis uertebras, æqualiter ab utrisque, pectoris dico osse &
uertebris, distans. Item basis quoque à dextris sinistrisque costis pariter remota pendet. In pro-
gressu uero descensuque inuolucrum situs uariatur. ac alijs quidem animalibus longiori pectoris os-
se quam homines donatis, inuolucrum id à dextris ac sinistris pariter seiunctum deorsum ten-
dit, sensim in anteriora porrectum, adeo ut iam basis posterior, aut si animal resupinum intelle-
xeris, humilior ipso mucrone cõspiciatur. In homine autem cui anterior thoracis partem rerum
Opifex breuiorẽ largitur, inuolucrum decliue ac antrosum sinistrorsumque adeo protenditur,
ut mucro magis deorsum quodammodo pertingat, quam pectoris ossis pars, cui superior maxi-
me que antiqua septi transuersi pars adnascitur: dein in sinistrum adeo pertinet, ut dextrum inu-
cronis latus uix thoracis medium attingat. In anteriora quoque adeo mucro procedit, ut sini-
strum pectoris ossis latus, quæque huic coarticulantur cartilagines, contingat. Atque hoc in-
uolucrum in se intersepientes membranæ amplexantur, secundum ipsius formam in latera ex-
tuberantes. Porro hoc inuolucrum substantia constat membranæ, atque in similitudinem par-
tium numerum cum reliquis membranis reponenda, nullis enim fibris intertexta, sed simplex
est membrana, utcumque crassa, & admodum dura, cavitatemque constituens, in qua cor facile
dilatari constringique queat. In se enim cor continet nulla prorsus portiuncula illi cõnatum, sed
æqualiter ab illo undique, uti superius cõmemorabatur, distans. Cavitatis hæc læuis omnino est,
tenui quodam humore oblita, ac adipe penitus omni destituta. Exterior quoque inuolucrum super-
ficies omni adipe uacat. Quamquam secus arbitratu sit Aristoteles, cordis inuolucrum pingue ef-
se asserens: intersepientibus membranis forte delusus, quæ huic inuolucro obnatæ præpingues,
ac potissimum in hominibus, uisuntur. Ceterum exterior hæc inuolucrum superficies propter fi-
brosos nexos, ut membranæ inuicem cõnatæ, aspera cernitur. Inuolucrum enim lateribus intersepien-
tes membranæ quodammodo orbiculatim obnascuntur. Anteriori parti, cui illæ membranæ ob-
nascuntur, fibræ membranæ earum membranarum cavitatem implentium cordis inuolucro adna-
scunt. Posterior pars uniuersa intersepientes quoque membranæ habet cõnatas. Ceterum uniuersus
mucro, & dextri lateris inuolucrum egregia portio septi transuersi neruo circulo ad latus sinistrum
ualidissime, amploque admodum spacio cõnascitur, quod hominibus est peculiare. Simijs quip-
pe & canibus & porcis à septo multum distat: tantum abest, ut ipsi magna sui portione inuolu-
crum cõnecteretur, adeo sanè ut & hinc luce clarius constet, Galenum hominis uiscera aut osci-
tater, aut neutique spectasse, simiasque & canes nobis descripsisse. Verum & homini adhuc priuatim
anterior mucronis pars tunica costas succingenti fibrosis nexibus hæret, ea parte qua sinistri
lateris sextæ & septimæ costarum cartilagines pectoris ossi coarctantur, sed & is inuolucrum nexus
inter thoracem interdiuidentes membranas perficitur: nulli enim ex illarum medio inuolu-
crum cordis excedit, neque pulmonem ulla ex parte nisi illarum interuentu contingit. Hoc nul-
las arterias in se disperlas exigit, neque etiam uenas, nisi perquam tenuissimas ab illis ferè exortas,
quæ intersepientibus membranarum tanquam in omentum deriuantur. quum enim cauam transmittit,
ab illa uix aliquid mutuatur: quæ autem septo in hominibus cõnascitur, communia cum septo
uasa sibi uendicat. Nervos quoque adipiscitur nimis quam obscuros, ac ab illis pronatos, à qui-
bus recurrentes nerui iam pullularunt. Quod uero membraneum hoc cordis inuolucrum cor-
di id sit quod dicitur, omnibus conspicuum esse arbitror: quum instar domus & arcule cuius-
dam ac thecæ cor luculentissime amplexi, ac intersepientium membranarum beneficio sustinere ui-
deatur. Præterea ut leuius esset, & durius, ex ualida extrinseca membrana, neminem quoque ambigere
putauerim. Ceterum an hominibus secundum naturam se habentibus inuolucrum id aquam contineat,
quæ serosi humoris modo in ipsius cavitatem inter disseccandum reposita obseruamus, mihi non ad-
modum perspectum est. Quæuis nullam sanè humani cordis sectionem unquam aggressus sim, in qua non
multa eiusmodi aquæ quantitate repererim: quocumque etiam mortis genere siue paulo, siue multo
ante homo interisset, etiam si adhuc maiorem copiam in mulieribus quam uiris animaduertimus: nisi
illi natura admodum fuissent humida. Quinetiam ferè minus in nuper mortuis adinueni, quam
in his à quorum sectione diutius temperassem. Is cui Bononiæ cor istud eximi spectauimus, a-
quam etiam in inuolucro continere uidebatur: uerum id non admodum commode, utcumque
etiam nos tragediæ adiungeremus, expedere licuit. Patavij huius aquæ intus cupidi, pullans
adhuc cor cum pulmone reliquisque uisceribus ilico atque exemptum erat, in proximam pharmaco-
polæ officinam deferri curauimus, ac in inuolucro aquam nonnullam reperimus. Canes uui
caui.

cavitatem inuolucrum & cordis superficiem humectas habent, at in his nulla
quantitas, ut sanè in mortuis quantum uis etiam exigua semper, perinde ac in
quibus tamen in uiua sectione aqua asseruata uidetur. Adde ut de uiuorum
uelim, uerum nullam penitus in illis contineri (ut hodie omnes ex spiritu in-
tem conuerso, hanc in mortuis reperiri contententes affirmant) salum esse
dem (ut sæpe antea monuimus) membranæ nullis partibus connatæ, neque
perpetuò madidæ appareret, ut oculi palpebrarumque interior superficies. Ad
ubi membranæ cerebrum inuestientes mutuò insternuntur, & interna costas
branæ, & peritonæi superficies, ac iecoris quoque & intestinorum, reliquarum
cem tantum accumbentium, non uero connatarum superficies madorem semp
Nunc autem cor in continuo uersans motu, neque dum uiuit animal unquam
seens, calidissimum uiscus merito censetur, cur minus non madorem duntaxat,
sed & aquam à Natura ipsi priuatim eiusdem usus gratia largitā nanciscetur: h
humidioris temperiei uiris ac mulieribus copiosior aquam, quam in siccis cal-
res adesse spiritus constat, reperiamus: atque à phrenitide mortuo cerebri uentricu-
re nonnihil falso acrisque plenos obseruauerimus. Neque hic me mouet, quod qui
calidissimo uisceri affundatur, interrogare possit: quum præter adipem, quo h
primis scater, madorem in reliquis nuper commemoratis sedibus anima duerta
subter cutem specie, ab utero & uenis dicta, tantam aquæ uim in peritonæi am-
in aquo ramice, & interdum uiuentibus in thoracis amplitudine asseruari in die
terea æstiuo tempore suspensi, ac in cruce, ut Gallis & nostratibus moris est, non
ad publicas uias relictis, paucis post suspendium diebus, ac si uescere aqua disten-
molem intumescunt. Meminerim etiam in diebus canicularibus una die occisos ca-
detraxeram, & musculi alicuius motum examinaueram, negligentia non abiecti
in sole relictos, maximam serosæ aquæ uim in peritonæi cavitatem, & in thoracis
legisse. Ceterum nugari hac disceptatione relicta, ad cor properemus, ne tand-
rum questionem, qua demysterijs plena Saluatoris nostri IESU CHRIS-
tissime pertractant, incidamus: ac diui Ioannis uerissimum Euangelium, his n-
lore in suspensis uirrationibus, & carnificinis minime misceamus.

DE CORDIS SITV ET FORMA Caput IX.

SITV M cordis in sua proportionem ostendit ultima figura tertij lib-
secunda præsentis libri figura idem quoque ostendunt, quamuis in illis cor suo i-
sit, ac inter membranas thoracis cavitatem intersepientes contineatur. Ac in
gura id ad L spectatur, in secunda autem ad inferius L & M, M. Porro
ex quarta, quinta, & sexta figuris petere licet.

43. C.D.
E.F.G.
44. C.D.
45. A.B.
46. E.F.
47. C.

48. D.
49. E.
50. F.
51. G.
52. A.
53. B.
54. C.

CORDIS situm formamque ipsius enarratum modo in
monstrat. Cor namque pyramidalis figuræ uisitur, & nu-
modum est ab simile: ex basi nimirum latiori in mucronem
nucis pinæ acutioris sensim desinens: est que multo lon-
sius, quamquam in homine, quod ad externam superficiem
quæ crassum secundum orbem, ut ceteris ferè animalibus,
latitudo profunditatem non secus excedit, quam si quis co-
terioris sede nonnihil depressum affirmaret. Atque id potissimum in dextra sed-
secantibus obseruatur. Tota exterior superficies à basi ad mucronem usque extrin-
uis cernitur, nulli prorsus parti connata. Coronalis tamen uenæ propagine
mucronem usque cum coniugis suæ arterijs excurrentes, sanguineque turgentes,
qua cordis superficie extuberant, inæqualitatemque minimam efformat: quippe
poris portione in cordis substantiam imprimuntur, deinde & adeps etiam, qu-
plerumque abundat, aliquid inæqualitatis inducit. Basis propter ualorum egres-
cungque uisitur, dextræ enim ipsius sedi dextra auricula simul cum uena caua,
committitur, in sinistra autem sede læuam habet auriculam, & præter arteri-
gnæ quoque arteriæ initium. Porro cordis auriculas, uasa, ut & ipsorum orifici-
las, cordisque uentriculos seorsim ordine persequemur, iam cordis situm subne-